

Mál nr. 410/2019

M og
V vegna ferðatryggingarliðar fjölskyldutryggingar.Ágreiningur um bótaskyldu vegna andláts erlendis.**Gögn.**

Málskot, móttengið 27.11.2019 ásamt fylgiskjöllum 1-18.

Bréf V, dags. 09.12.2019 ásamt fylgigagni.

Málsatvik.

Í greinargerð með málskoti kemur fram að M og eiginmaður hennar X hafi keypt ferð til Þýskalands hinn 27. ágúst 2018 og haldið af landi brott hinn 11. september. Skömmu eftir komuna til Þýskalands hafi X veikst og lagst inn á sjúkrahús. Þar hafi hann gengist undir aðgerð og eftir að hafa dvalið á sjúkrahúsi í yfir þrjár vikur hafi hann sótt endurhæfingu í þrjár vikur til viðbótar. Hafi X ekki mátt ferðast til Íslands vegna þessara veikinda og M og X leigt sér íbúð til ákveðins tíma til að draga úr kostnaði. Hinn 4. mars 2019 varð X bráðkvaddur en banamein hans var hjartaáfall. Vegna kostnaðar sem var samfara andláti X erlendis, þ.e. vegna dvalarkostnaðar, heimflutnings jarðneskra leifa X og ferðakostnaðar, hefur M gert kröfu til bóta úr ferðatryggingarlið fjölskyldutryggingar sinnar hjá V. V hafi hafnað kröfunni með vísan til c-liðar 51. gr. viðeigandi skilmála en þar segi að félagið bæti ekki kröfur vegna hvers kyns slysa, veikinda eða sjúkdóma sem hinn váttryggði hafi þjáðst af og notið læknishjálpar og/eða meðferðar vegna, á síðustu sex mánuðum fyrir greiðslu staðfestingargjalds. V hafi því hafnað kröfunni á þeim forsendum að vitað hafi verið um hjartakvilla X áður en ferðin var keypt. Samkvæmt læknskýrslum hafi X verið með krónískan lungnasjúkdóm og hjartasjúkdóm, en þess sé getið við lækni skoðun sem fram fór hinn 27. janúar 2014. Við lækni skoðun hinn 13. júlí 2017 hafi komið fram að X væri með kransæðasjúkdóm en sýndi ekki glögg merki um áberandi hjartabilun. Við síðustu lækni skoðun X hér á landi, hinn 11. apríl 2018, hafi komið fram að ómskyggni samkvæmt hjartaómskoðun, sem fram fór hinn 16. janúar 2018, væri ekki gott og fyrirhugað að X hitti hjartaskurðlækni. Af þeim fundi hafi þó ekki orðið. Við ómskoðunina hafi þannig komið í ljós að X þjáðist af hjartabilun en hann hafi hvorki þá né síðar fengið meðhöndlun eða notið læknishjálpar vegna hennar. Síðasta skoðun X hjá lækni hér á landi, hinn 11. apríl 2018 hafi verið venjubundin skoðun en ekki falið í sér meðferð eða læknishjálp. Megi af þessu ráða að X hefði ekki notið lækni aðstoðar eða meðferðar vegna hjartavandamála á sex mánaða tímabili fyrir greiðslu staðfestingargjalds. Sé því ljóst að umrætt undanþáguákvæði eigi ekki við í tilvikum X.

Í bréfi sínu til nefndarinnar vísar V til þess að ranglega hafi verið vísað til undanþáguákvæðis c-liðar 51. gr. skilmálanna, en þar sé talað um sex mánaða tímabil fyrir greiðslu staðfestingargjalds og sé slíkt algengt í skilmálum greiðslukortatrygginga en eigi ekki við um fjölskyldutryggingu þá sem M hafði í gildi á tjónsdegi. Í skilmálum hennar sé hins vegar, í 1. tölulið undanþáguákvæðis 53. gr. [sic] skilmálanna, að finna svohljóðandi undantekningarreglu um tjón sem váttryggingin taki ekki til: „Tjón vegna hvers kyns veikinda eða sjúkdóma, sem einhver váttryggðra fjölskyldumeðlima var haldinn og var í meðferð vegna, þegar staðfestingargjald var greitt. Með meðferð er átt við hvers konar meðhöndlun, sem er ætlað að bæta eða viðhalda líkamlegu eða andlegu heilsufari, svo sem læknskómur, lyfjanotkun, endurhæfing, ráðgjöf, viðtöl, sérfaði, óhefðbundin lækningameðferð o.fl.“ Af gögnum málsins megi ráða að X hafi verið með lungna- og hjartasjúkdóm auk þess sem hann hafi verið með kransæðasjúkdóm og sykursýki. Í lækni skoðun hinn 1. apríl 2018 hafi verið farið yfir niðurstöður hjartaómskoðunar en þá hafi ósæðarlokan verið verulega kölluð. Í gögnum komi jafnframt fram að X hafi, í nóvember 2017, tekið þá ákvörðun að gangast ekki undir aðgerð vegna ósæðarlokuvandamála, en sú aðgerð hafi síðar verið framkvæmd á þýsku sjúkrahúsi í októbermánuði 2018. Þá megi ráða af læknskýrslum að X hafi, í um mánuð áður en hann leitaði læknishjálpar í Þýskalandi hinn 13. september 2018, fundið fyrir auknum einkennum á borð við mæði, þreytu og slappleika auk einkenna frá brjóstakassa við áreynslu. Þá megi ráða af sjúkraskrá að X hafi, fyrir greiðslu ferðarinnar, notað lyf sem ætluð séu til að draga úr blóðfitu og til blóðþynningar. Í dánarvottorði komi svo fram að hjartsláttartruflanir vegna hjartabilunar hafi leitt til andláts X. Af

þessu megi ljóst vera að X hafi verið haldinn hjartasjúkdómi og verið í meðferð vegna hans fyrir greiðslu staðfestingargjalds. Er bótakröfu M því hafnað.

Álit.

Þar eð ákveðins misskilnings virðist gæta varðandi það hvaða undanþáguákvæði eigi við um ágreining þennan er rétt að árétt að í váttryggingarskilmálum þeim er fylgdu með andsvörum V og tóku gildi hinn 2. júní 2017, er að finna tvenns konar undanþáguákvæði er varða heilsufar váttryggðra og eiga við ferðatryggingarlið váttryggingarinnar. Þannig kemur fram í c-lið 51. gr. skilmálanna, en það ákvæði takmarkar bótaskyldu vegna ákvæða 47.–50. gr., þ.e. sjúkrakostnaðar erlendis, ferðarofs, ferða- og dvalarkostnaðar annarra aðila og kostnaðar vegna ferðarofs hins váttryggða, að félagið bæti ekki kröfur vegna hvers kyns slysa, veikinda og sjúkdóma, sem hinn váttryggði hefur þjáðst af og hefur notið læknishjálpar og/eða meðferðar við, á síðustu sex mánuðum fyrir greiðslu staðfestingargjalds. Í e-lið sama ákvæðis kemur jafnframt fram að ekki sé bætt tjón sem rekja megi til hvers kyns veikinda eða sjúkdóma sem náinn ættingi eða samstarfsmaður hafi þjáðst af við greiðslu staðfestingargjalds. Þá segir m.a. í 1. tölulið undanþáguákvæðis 54. gr., en það ákvæði tekur til forfallatryggingar, að váttryggingin bæti ekki tjón vegna hvers kyns veikinda og sjúkdóma, sem einhver váttryggðra fjölskyldumeðlima var haldinn og var í meðferð vegna, þegar staðfestingargjald var greitt. V virðist byggja á því að hið síðastnefnda ákvæði eigi við, þrátt fyrir að ranglega virðist vísað til 53. gr. í bréfi félagsins til nefndarinnar. Ekki er þó að finna nánari rökstuðning fyrir þeirri afstöðu og þar eð ekki verður séð að M sækist eftir greiðslu á grundvelli forfallatryggingar verður ekki séð af þeim skilmálum sem fyrir nefndinni liggja með hvaða hætti tilvísun til þess ákvæðis á rétt á sér. Á grundvelli þessa verður byggt á því að undanþáguákvæði 51. gr. skilmálanna taki til ágreinings aðila, enda virðist krafa váttryggðu M byggð á 47.–49. gr. þeirra og kemur þá fyrst til skoðunar hvort váttryggði X hafi þjáðst af, og notið læknishjálpar eða meðferðar vegna, þeim sjúkdómi sem leiddi hann til dauða á síðustu sex mánuðum fyrir greiðslu staðfestingargjalds.

Af íslenskri sjúkraskrá X, sem liggur fyrir nefndinni, má ráða að X hafi gengist undir hjartapræðingu árið 2009 og samkvæmt sérfræðingsnótu frá 2. nóvember 2009 er hann þá greindur með „ischemic heart disease (chronic)“, en hann mun fela í sér að blóðflæði til hjartans er takmarkað vegna þrengingar kransæða. Sú greining virðist óbreytt allt til síðustu heimsóknar X til lyf- og hjartalæknis hér á landi hinn 11. apríl 2018, en á tímabilinu frá 2009 til 2018 virðist X hafa verið undir reglulegu eftirliti umrædds læknis, auk þess sem hann virðist einnig hafa leitað lækninga í Þýskalandi á árinu 2017. Í byrjun árs 2018 fór X svo í hjartaómskoðun vegna aukinna einkenna og benti hún til marktækrar ósæðarlokuþröngar. Verður ekki betur séð en að X hafi, fyrir andlát sitt, átt nokkuð langa sögu um m.a. hjartasláttartruflanir og kransæðasjúkdóm. Verður að telja nægilega sýnt fram á að X hafi þjáðst af þeim sjúkdómi sem leiddi hann að endingu til dauða á síðustu sex mánuðum fyrir greiðslu staðfestingargjalds hinn 27. ágúst 2018. Varðandi það hvort X hafi notið meðferðar vegna hans á því tímabili ber að líta til þess að hinn 11. apríl 2018, eða um fjórum og hálfum mánuði fyrir kaup umræddrar ferðar, fékk X ávísad lyfinu Simvastatin, en því er ætlað að draga úr blóðfitu með því að hindra kólesterólmyndun í lifur og draga úr aðgerðapörf hjá sjúklingum sem hafa fengið kransæðastíflu. Í nótu sérfræðings vegna þessarar læknisheimsóknar kemur jafnframt fram að fundur X með hjartaskurðlæknum sé fyrirhugaður og að ekki sé enn ljóst hvort X eigi að gangast undir aðgerð. Á grundvelli þessa verður að telja að váttryggði X hafi, á síðustu sex mánuðunum fyrir kaup á umræddri utanlandsferð, verið undir eftirliti lækna og notið meðferðar vegna þess hjartasjúkdóms sem dró hann til dauða. Er þar af leiðandi óhjákvæmilegt, á grundvelli c-liðar 51. gr. skilmála váttryggingarinnar, að hafna þeim hluta krafna M sem varða kostnað vegna váttryggða X, þ.á.m. vegna kostnaðar við framlengda dvöl hans ytra og kostnaðar við flutning jarðneskra leifa hans.

Hvað varðar váttryggðu M þá er ljóst að hún varð fyrir kostnaði vegna framlengdrar dvalar þeirra hjóna í Þýskalandi. Samkvæmt skilmálum umræddrar váttryggingar eru váttryggðir váttryggingartaki, maki hans eða sambýlismaki svo og ógift börn þeirra enda eigi þessir aðilar sameiginlegt lögheimili hér á landi og haldi sameiginlegt heimili. Ljóst er því að M er ein hinna váttryggðu. Þá verður ekki litið svo á að um þvílíka samsömun milli hjóna geti verið að ræða að bætur vegna kostnaðar hennar falli niður á grundvelli c-liðar 51. gr., enda væri V í lófa lagið að orða ákvæðið skýrar væri ætlunin sú að bótaréttur allra hinna váttryggðu félli niður vegna veikinda eins þeirra. Kemur þá hins vegar til skoðunar áðurnefndur e-liður 51. gr., en þar segir að tjón sem leiði af hvers kyns veikindum eða

sjúkdómum sem náinn ættingi eða samstarfsmaður hafi þjáðst af þegar staðfestingargjald var greitt bætist ekki. Hugtakið „náinn ættingi“ er skilgreint í 46. gr. skilmálanna og tekur samkvæmt því m.a. til maka og sambýlismaka. Þar sem byggt verður á því, samkvæmt framansögðu, að X hafi þjáðst af þeim sjúkdómi sem leiddi hann til dauða á þeim tíma sem staðfestingargjald var greitt er því óhjákvæmilegt að hafna einnig kröfum M hvað ferða- og dvalarkostnað hennar sjálfrar varðar.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ferðatryggingarlið fjölskyldutryggingar sinnar hjá V.

Reykjavík, 18. febrúar 2020.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.